

Úvod do metodologie historického výzkumu

FAVBP a 100

Mgr. Šárka Gmíterková, Ph.D.

16. 3. 2023

nerozpoznán

Půjčit

Do košíku Bookmark

19. -a pátý jezdec je Strach

Název -a pátý jezdec je Strach

Fyzický popis - 7 l.

Druh dok. ASF - Separát filmu

Databáze xsep - Sběrka separátů

Signatura	Přír.číslo	Lokace	Dislokace	Info
llf-1940	0009649	FOND	CEB2	pouze prezenčně

Do košíku Bookmark

◀ 1 2 #

Lidovni demokracie 24. III. 62

Výlet do pětadvacátého století

K české filmové utopické komedii Muž z prvního století

Nový film MUŽ Z PRVNÍHO STOLETÍ je utopie a veselohra. Má tedy dva předpoklady k úspěšnému startu, protože oba žánry, jak utopický, tak i veseloherní, patří v umění k nejoblíbenějším. Pokud jde o ten start, film jej má po pravdě řečeno už za sebou. A byl to start úspěšný, neboť Muž z prvního století byl vědecky přijat diváky nedávného festivalu čs. filmu v Kolčicích a zároveň si odnesl Cenu československé filmové kritiky.

Kdo je to onen muž z prvního století? A o které století ve filmu jde? Nuže, muž se jmenuje Josef, je čalouníkem a žije — či spíše žil — v našem dvacátém století, které z perspektivy o pět století vzdálenější patří za první století po vypuštění sputniku. Tento Josef se nedopatřením dostane do mezihvězdných prostorů a přistane na planetě Modrá hvězda. Vrací se na Zemi s jedním z obyvatel této planety, který kromě jména Adam — jež mu ostatně dal náš čalouník — má naprosto nezemské vlastnosti: jeho mozek pracuje lépe než kybernetický stroj, nemá cit a dovede se odhmotnit. S tímto Adamem se náš človíček 20. století (jde o typ malého šmolínáře a chytráka, který dovede z každé situace vytlouci, co se dá) vrátí na Zemi, kde je již vybudován komunismus a kde lidé žijí v docela jiných poměrech a vztazích, než na jaké byl čalouník Josef zvyklý. Pochopitelně dochází ke konfrontaci, při níž je sobectví našeho současníka patřičně zasměšňováno. Adam, člověk-stroj, zároveň pozděv největší vymoženost pozemšťanů — prostý lidský cit — a sám se stává člověkem.

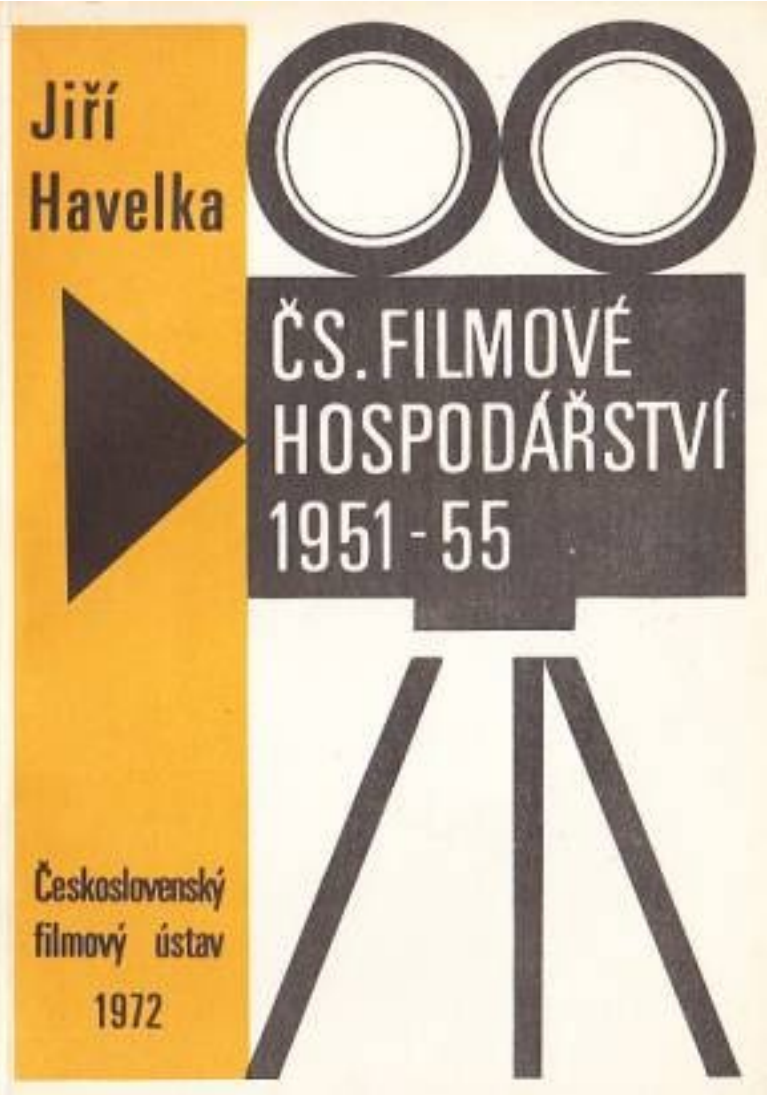
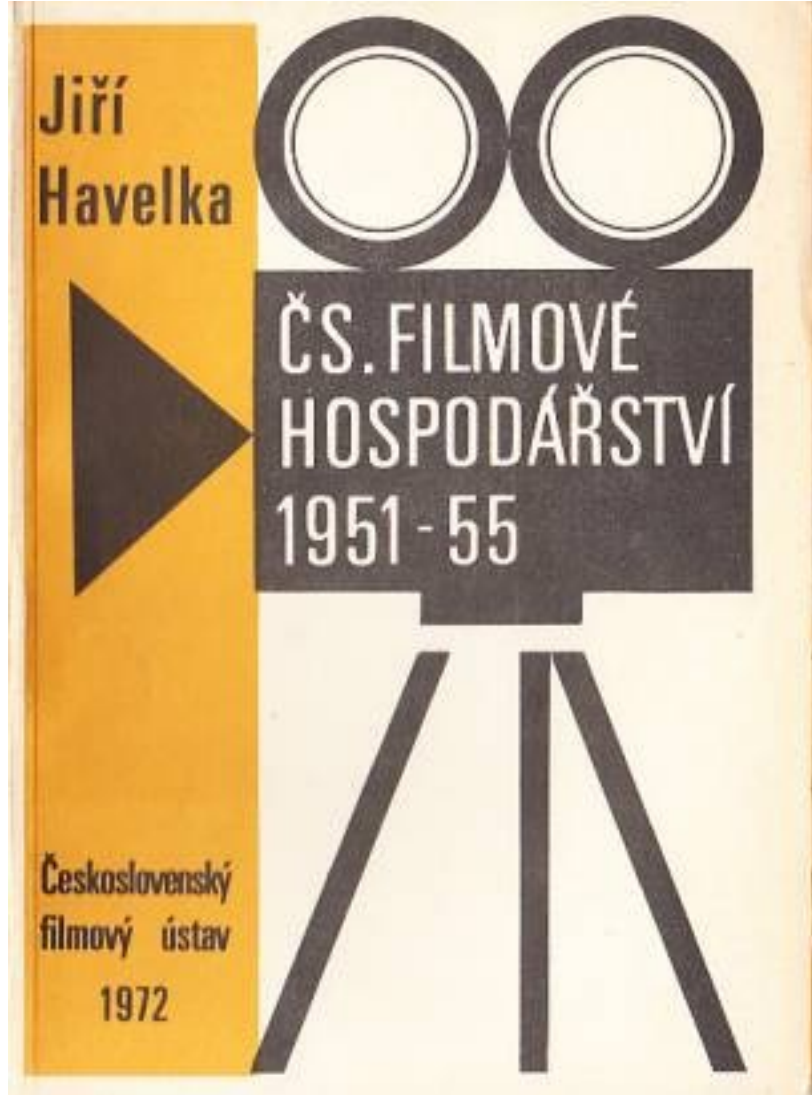

O. Krejča a M. Kopecký

Autoři filmu (námět: M. Fiala, J. Fúšar, O. Lipský, scénář: Z. Bláha, O. Lipský, M. Fiala, režie: O. Lipský) postavili film na několikéré konfrontaci, při čemž jim šlo o komické demaskování člověka, který v sobě nosí přetlaky minulosti. V postavě Josefa jsou to přetlaky namnoze předvěrejší, jejichž zesměšnění je komediálně vděčnější, protože je mnohokrát prověřené. Je to ovšem i komediálně méně nároč-

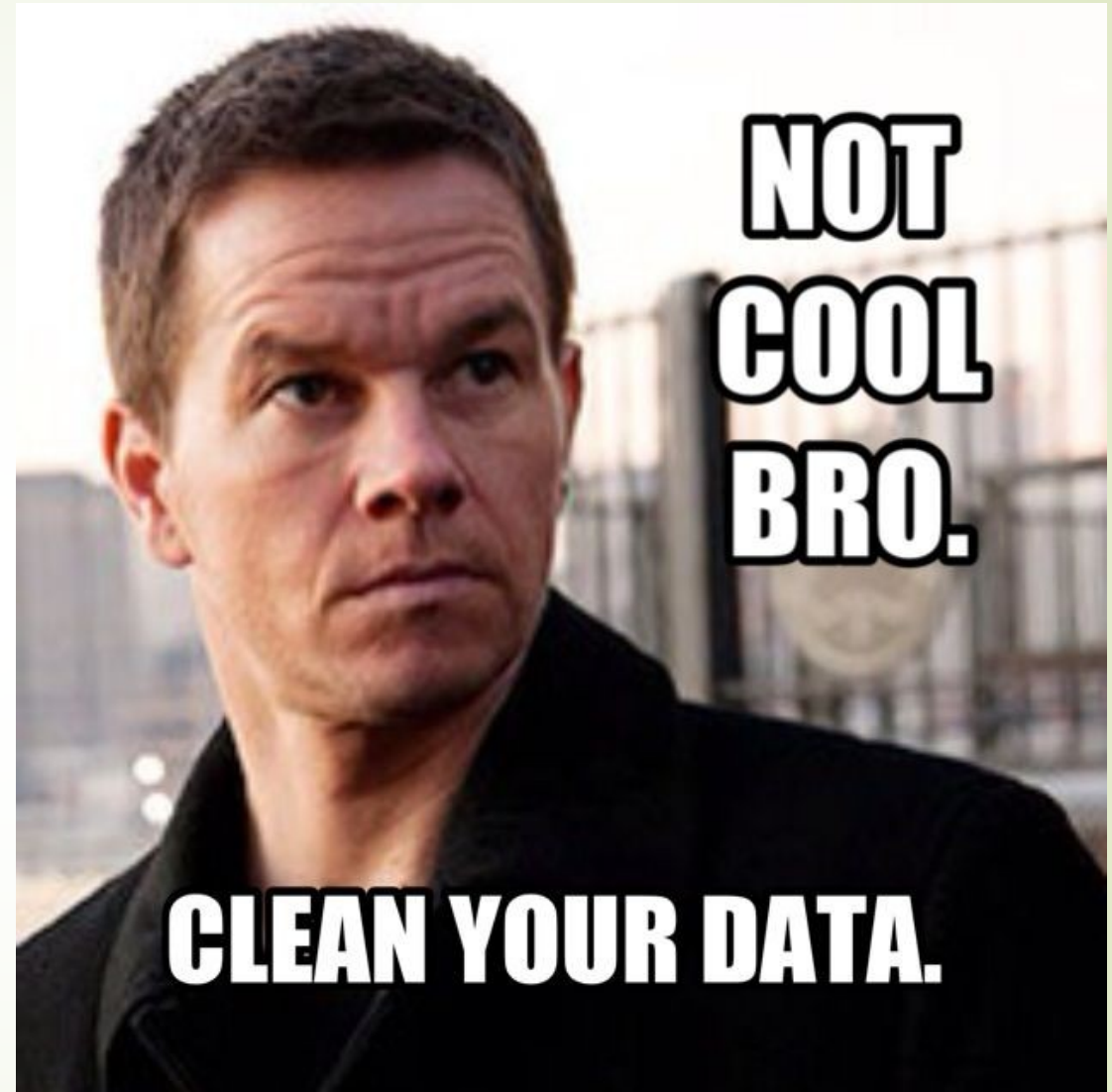
né, což je na filmu znát. Miloš Kopecký je v postavě Josefa nejenou nucu do goněkud křečovitě veseloherní pózy, která neodpovídá ani jeho založení ani charakteru této komedie. Autoři si v tomto směru velmi ulehčili práci. S ještě menší vynalézavostí postupovali ovšem tam, kde vyvrátili josefov protihráče, lidi z pětadvacátého století. Ti se podobají spíše ideálním stínům než novým lidem, jejich život připadá člověku nesmírně chudý a bezbarvý. A má-li mu dodat barvu milostná selanka v parku s pohlednicovou kulisou Hrdčan v pozadí, pak jde o barvu sice pestrou, ale nesmírně lacinou a nevkusnou. Situační komika, na kterou se film z velké části omezuje, má střídavou hodnotu; jsou chvíle, kdy se divák baví a směje, jsou chvíle, kdy jen pozoruje plátno a na zábavu česká. Disproporce jsou i v hereckých výkonech či spíše v možnostech, které herci měli. Kopecký tu našel jednu ze svých velkých příležitostí a plně jí využil, zejména tam, kde šlo o komiku inteligentní. Výkony ostatních jsou matnější, nikoli ovšem jejich vinou; an

NA KONCI PRÁCE SOUPIS ZDROJŮ

- Všechny řadíme abecedně
- Zdroje uvádíme v následujícím řazení:
  - Zdroje primární (prameny); dále dělíme na archivní, publikované a audiovizuální
  - Zdroje sekundární (bibliografie); dále dělíme na literaturu citovanou a konzultovanou
  - Audiovizuální díla, která dělíme na analyzovaná a citovaná.

Primární a sekundární zdroje

- Zdroj zakotvený přímo v tématu a/nebo v době vzniku události/jevu
  - Vytvořený živými nebo neživými aktéry, kteří fungovali ve zkoumané době nebo události
  - Není interpretovaný
  - Nabízí přímý přístup k subjektu vašeho výzkumu
  - Kvalitativní nebo kvantitativní data, která vytvoříte vy sami (rozhovory, dotazníky, pokusy) nebo zdroje vytvořené přímo účastníky dění/jevů/období
  - Původní materiály, bez ohledu na formát
  - Autoritativní a autentické
- Jakýkoliv zdroj, který popisuje, interpretuje, zhodnocuje nebo analyzuje primární materiály
  - Nabízí interpretace, analýzy, metodologickou perspektivu nebo komentář:
    - **Knihy, články** nebo **dokumenty**, které přinášejí souhrnné informace na dané téma
    - **Synopse** nebo **popisy** uměleckých děl
    - **Encyklopedie, učebnice** a **odborné knihy**, které předkládají a/nebo sumarizují informace a myšlenky
    - **Recenze, kritiky** a **eseje**, které něco hodnotí nebo interpretují
  - Badatel většinou testuje dosavadní zjištění oproti novým důkazům/datům/informacím anebo používá již existující teze k formulaci svých vlastních.

Výzkumný projekt se zaměřením na Marilyn Monroe

- Jedna z největších kulturních ikon 20.století
- Šance, že dohledáme nový a dosud neviděný materiál, který se týká této star, je mizivá.
- **Jak ji lze zkoumat?**
- => Projekt, který bude zkoumat posmrtný diskurz o MM (tedy s pomocí materiálů, které vznikly až po její smrti)
  - => Jak? S pomocí jakých materiálů? (knihy, plakáty, vyobrazení)
  - Jaký jazyk a jaká slovní spojení používáme k popisu této zesnulé hvězdy?
  - S jakými hodnotami si její posmrtný obraz spojujeme?

S pomocí jakých materiálů takový záměr budeme realizovat?

Podepsaná sběratelská fotografie
NE

Blonde (r. Andrew Dominik, 2022)
ANO

Šaty návrháře Jean Louise
Jako reálný objekt: **NE**
Jako kulturní dědictví: **ANO**

Campové reinterpretace
ANO

Rozhovory se sběrateli
Pravděpodobně **NE**

Fotografie z místa smrti
NE

Test – nejčastější chyby

- ▶ Pokud shrnujeme kapitolu v monografii, nikdy neuvádíme její název! Název kapitoly uvádíme pouze tehdy, pokud se jedná o příspěvek ve sborníku/antologii/kolektivní monografii (kde mají kapitoly jiné autory)
  - ▶ O'BRIAN, Charles. *Cinema's Conversion to Sound: Technology and Film Style in France and the U.S.* Bloomington and Indianapolis: Indiana University Press, 2005, s. 64–81.
- ▶ Zkratka **In:** - používáme pouze pokud citujeme kapitolu ze sborníku, nikdy ne pro studii otištěnou v seriálovém periodiku!
- ▶ U seriálové publikace kurzívou v bibliografickém zápisu píšeme vždy jen název periodika, nikdy ne název citovaného článku/studie
- ▶ Stranu zapisujeme jako **s.**, nikoliv jako ~~strana~~, ~~str.~~; stránkování nedáváme do žádných závorek (kulatých či hranatých)
- ▶ Ročník zapisujeme zkratkou **roč.**, nikoliv jako ~~ročník~~ nebo ~~ř.~~

Test – nejčastější chyby

- I v případě shrnutí vždy! uvádějte stránkový rozsah (s výjimkou shrnutí celé monografie)
- Pozor na zaměňování monografie a sborníku! U monografií neuvádějte názvy jednotlivých kapitol, stačí stránkový rozsah. U sborníku naopak musíte uvádět názvy kapitol, protože každá z nich má v tomto typu knihy jiného autora/autorku.
- Do povinného rozsahu zahrnujeme i poznámky pod čarou (jsou součástí samotného pojednání), naopak sem nespadá dokumentační příloha.
- Místo vydání nepočesťujeme, tedy London, nikoliv Londýn
- Pamatujte si, že údaje následují jistou hierarchii a posloupnost: ve sborníku uvádíte jako první název kapitoly, která je pro vás prioritou / v bibliografickém zápisu periodické publikace se postupně zaměřujete od širších údajů k detailním: rok – ročník – číslo – strana / u monografie u sborníku nejdřív uvádíte místo vydání a až pak nakladatelství atd.

Anglické zkratky převádíme do češtiny!

Shame and Glory: A Sociology of Hair

Author(s): Anthony Synnott

Source: *The British Journal of Sociology*, Sep., 1987, **38**, **3** (Sep., 1987), **381-413**

Published by: Wiley on behalf of The London School of Economics and Political Science

Stable URL: <https://www.jstor.org/stable/590695>

SYNNOTT, Anthony. Shame and Glory: A Sociology of Hair. *The British Journal of Sociology*. 1987, **roč.** 38, **č.** 3, **s.** 381–413.